

πάντων δὲ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐξασκούντων κηδεμονικά τινα δικαιώματα δικηγόρων (σχολαστικῶν)· πολλάκις ἀπλῆ ὑπόνοια ζηλοτύπου ἐραστοῦ ἤρκει ἵνα περικαρῆ ἢ δυστυχῆς τὴν ὠραίαν αὐτῆς κόμην καὶ οὕτως ἠτιμωμένη ἀποβλήθῃ διὰ παντὸς τῆς σκηνῆς καὶ ζητήσῃ ἀτιμότερον κρυπτήριον τῆς αἰσχύνης αὐτῆς, διότι καὶ αὐταὶ αἱ θύραι τῆς ἐκκλησίας δὲν ἠνοίγοντο τοσοῦτον εὐκόλως εἰς τὴν σκηναίην καὶ μάλιστα τὴν κουτρούλην (1).

Μέχρι τοῦ Θεοδοσίου αἱ θυμελικαὶ διετήρησαν τοῦλάχιστον τὸ προνόμιον τῆς πολυτελείας, ἥτις ὅπως δῆποτε ἱκανοποιεῖ τὴν γυναικείαν ματαιότητα ἀντὶ τοσοῦτων ἄλλων στερήσεων (2)· ἐπὶ τῶν διαδόχων ὅμως αὐτοῦ ταῖς ἀφρέθη καὶ

τέχνῳ μιμᾶδι τῆς Ἀντιοχείας, ἥτις γενομένη χριστιανὴ καὶ ἀπαρηθῆσα τὴν θυμέλην ἐπανελάβε τὸ ἀρχικὸν ὄνομα Πελαγία ἀντὶ τοῦ σκηναίου Μαργαριτοῦ. « Πελαγία μὲν ἔλεγεν ἐξ ὑπαρχῆς καλεῖσθαι πᾶσι καὶ ὀνομάζεσθαι, Ἀντιοχέας δέ, τό τε πλῆθος καὶ κάλλος τῶν ἐν αὐτῇ λίθων καὶ μαργάρων τεθαυμακχότας, Μαργαριτὸν καλεῖν ». Συμεὼν Μεταφραστῆς III, σελ. 916 ἐκδ. Migne. Θεοφάνους χρονογραφία, 5925.

Ἡ μετωνυμία αὕτη σπανιώτερον παρατηρεῖται ἐπὶ ἀνδρῶν, ὡς Φιλήμων, Μένανδρος (ὁ γνωστὸς ἱστορικός), Γελάσιος, διότι οἱ διασημότεροι τῶν βυζαντινῶν τούτων σκηναίων ἐτήρησαν τὰ γήγισια αὐτῶν ὀνόματα, ὡς Ἀρδαλίων, Πορφύριος, Καράμαλλος, Φαβᾶτος, Θεόδωρος, Χρυσόμαλλος.

(1) Κατὰ τὸ ἐπίγραμμα τοῦ δικηγόρου Ἀγαθίου (V, 218) ἐπὶ τῷ τοιοῦτῳ πᾶθήματι τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ Ροδάνθης, φαίνεται ὅτι ἡ τοιαύτη θεατρικὴ ἀτίμωσις ἐγένετο κατὰ μίμησιν ὁμοίας σκηνῆς ἐν κομμοδίῳ τοῦ Μενάνδρου (πιθανῶς τῆς Περικεκαρμένης).

(2) Ἀπὸ τοῦ ἐνδύματος τῶν θυμελικῶν γυναικῶν σύρμα, συρτός, προήλθεν ἡ σημερινὴ λέξις συρμὸς (mode) ἥτις ἐν τῇ ἀρχαιότητι δὲν εἶχε τοιαύτην σημασίαν. Ὁ Πολυδεύκης (7, 67. 4, 118) γράφει « σύρμα, τραγικὸν φόρεμα ἐπισυρόμενον — γυναικείας δὲ (τραγικῆς σκηνῆς) συρτός πορφυρός ». οὕτω καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἔλεγον *syрма*, *symmaticum*,

